

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 7Svk/59/2022
Identifikačné číslo spisu: 4021200302
Dátum vydania rozhodnutia: 31. januára 2023
Meno a priezvisko: Mgr. Michal Novotný
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2023:4021200302.1

ROZHODNUTIE

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom zo sudcov: Michal Novotný (sudca spravodajca) ako predseda senátu a JUDr. Zdenka Reisenauerová a JUDr. Jana Martinčeková ako členky senátu vo veci žalobcu: V. U., nar. X. O. XXXX,., zastúpeného: JUDr. Peter Bojda, advokát, Fraňa Mojtu 43, Nitra, proti žalovanému: Centrum právnej pomoci, kancelária Nitra, Štefánikova trieda 26, Nitra, o preskúmanie rozhodnutia z 26. mája 2021, č. spisu: KaNR/7955/2021, ČRZ: 5123/2021, o kasačnej sťažnosti žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Nitre č. k. 21 S 32/2021-111 z 19. júla 2022 takto

r o z h o d o l :

I. Kasačná sťažnosť žalovaného sa zamieťa.

II. Žalobcovi sa priznáva voči žalovanému nárok na náhradu 100 % trov kasačného konania.

O d ô v o d n e n i e

I.

Administratívne konanie a konanie pred správnym súdom

1. Z administratívnych spisov žalovaného vyplýva, že žalobca je odsúdeným, ktorý je umiestnený v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Leopoldov. Orgán tohto ústavu 17. februára 2021 využil svoje oprávnenie podľa § 25 zákona č. 475/2005 Z. z. o výkone trestu odňatia slobody v znení neskorších predpisov a zadržal korešpondenciu - list, ktorý žalobcovi poslala jeho sestra. Žalobca považoval tento úkon za akt orgánu verejnej správy a 24. marca 2021 proti nemu podal (správnu) žalobu na Krajskom súde v Trnave. Nato 30. marca 2021 požiadal žalovaného, aby mu pre toto konanie poskytol právnu pomoc.

2. Rozhodnutím z 26. mája 2021, č. spisu KaNR/7955/2021, ČRZ: 5123/2021, žalovaný tejto žiadosti nevyhovel. Dospel totiž k záveru, že postup ústavu na výkon trestu podľa zákona č. 475/2005 Z. z. a vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 368/2008 Z. z., ktorou sa vydáva Poriadok výkonu trestu odňatia slobody, nie je postupom orgánu verejnej správy. Ústav je totiž organizačne začlenený do Zboru väzenskej a justičnej stráže a vzťahy vznikajúce pri výkone trestu sú trestnoprávnymi vzťahmi, nie vzťahmi pri výkone verejnej správy. Zákonnosť rozhodnutia ústavu o zadržaní korešpondencie tak nemožno preskúmať správnou žalobou, a preto žalovaný považoval spor

o jeho preskúmanie za zrejme bezúspešný v zmysle § 8 zákona č. 327/2005 Z. z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi v znení neskorších predpisov, čo vylučovalo, aby sa preň priznala právna pomoc.

3. Správny súd tu napadnutým rozsudkom č. k. 21 S 32/2021-111 zrušil toto rozhodnutie podľa § 191 ods. 1 písm. c) SSP. Stotožnil sa s postupom žalovaného, ktorý skúmal otázku zrejmej bezúspešnosti sporu, no nesúhlasil so záverom, že by v danej veci išlo o taký prípad. Zdôraznil, že žalovaný nemôže prejudikovať rozhodnutie súdu vo veci samej. Odpoveď na otázku, aké postavenie má v danej veci ústav na výkon väzby a či je jeho akt preskúmateľný v správnom súdnictve, je práve úlohou správneho súdu, na ktorý sa žalobca obrátil. Správny súd nepovažoval za jednoznačné, že existuje jasná judikatúra k otázke, či je postup ústavu na výkon trestu o zadržaní korešpondencie preskúmateľný v správnom súdnictve. Naopak, judikatúra už v minulosti zužujúco vykladala jednotlivé výluky z prieskumu, napriek širšiemu zneniu príslušných zákonných ustanovení.

II.

Kasačná sťažnosť a vyjadrenia k nej

4. Včas podanou kasačnou sťažnosťou sa žalovaný domáha zrušenia tohto rozsudku a vrátenia veci na ďalšie konanie. Nesúhlasil s tým, že by svojím rozhodnutím prejudikoval výsledok súdneho sporu, naopak, žalobcovi nikto nebráni v súdnom spore pokračovať. Rozhodnutie žalovaného však jasným odôvodnením dáva žalobcovi najavo, že jeho úspech je blízky nule. Tento záver žalovaný podľa svojho presvedčenia formuloval s odkazom na charakter právnej úpravy a ustálenú judikatúru správnych súdov. Táto judikatúra navyše opakovane potvrdila, že zrejma bezúspešnosť sporu je v ustanovení § 8 zákona č. 327/2005 Z. z. vymedzená len demonštratívne a žalovaný môže skúmať aj iné otázky, na základe ktorých môže dospieť k záveru, že neodporúča vstúpiť do sporu a hradiť jeho náklady. Vo veci samej žalovaný nesúhlasil so záverom správneho súdu, že by neexistovala ustálená judikatúra týkajúca sa zadržania korešpondencie odsúdeného. Existuje totiž ustálená judikatúra Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorá z prieskumu správnych súdmi vylučuje rozhodnutie o nepovolení návštevy (§ 24 zákona č. 475/2005 Z. z.) alebo o premiestnení odsúdeného. Pritom žalovaný nevidel dôvod, prečo by táto judikatúra nebol aplikovateľná aj na rozhodnutie o zadržaní korešpondencie. Okrem nej existujú rozhodnutia správnych súdov, ktoré z tohto prieskumu vylučujú aj rozhodnutie o zadržaní korešpondencie.

5. Žalobca navrhol kasačnú sťažnosť zamietnuť, pričom v podstate podporil dôvody napadnutého rozsudku.

III.

Posúdenie veci kasačným súdom

6. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky ako súd kasačný (§ 438 ods. 2 SSP), preskúmal napadnutý rozsudok v celom rozsahu (§ 453 ods. 1 SSP) a predchádzajúce konanie pred správnym súdom, bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP) v medziach uplatnených sťažnostných bodov (§ 453 ods. 2 SSP).

7. Podstatou prerokúvanej veci nie je otázka, či akt príslušného orgánu ústavu na výkon trestu, ktorý podľa § 25 zákona č. 475/2005 Z. z. zadržal korešpondenciu odsúdeného, je skutočne vylúčený zo súdneho prieskumu. Naopak, jej podstata spočíva v tom, či je kladná odpoveď (t. j., že je vylúčený zo súdneho prieskumu) natoľko jednoznačná a zrejma, že akákoľvek snaha o takýto prieskum zrejme nemôže byť úspešná. Malá pravdepodobnosť úspechu takéto prieskumu by totiž skutočne napĺňala predpoklad zrejmej bezúspešnosti sporu, ktorý je v zmysle § 8 zákona č. 327/2005 Z. z. samostatným dôvodom, kvôli ktorému žalovaný neprizná právo na právnu pomoc.

8. Kasačný súd sa stotožňuje s právnym názorom správneho súdu, že takáto jednoznačná a zrejma judikatúra neexistuje, a preto záver žalovaného o zrejmej bezúspešnosti sporu nie je správny. V podrobnostiach odkazuje na odôvodnenie napadnutého rozsudku správneho súdu. Tento názor napokon potvrdzuje aj samotný obsah kasačnej sťažnosti, v ktorej žalovaný priznal, že takáto judikatúra najvyšších súdnych autorít (čl. 2 ods. 2 základných princípov Civilného sporového poriadku v spojení s § 5 ods. 1 SSP) neexistuje. Žalovaný vyjadril len názor, že je použiteľnou judikatúra, v ktorej tieto authority vyslovili, že predmetom prieskumu nemôže byť rozhodnutie o premiestnení odsúdeného alebo o nepovolení návštev. Tento názor však nepodporil hlbšou analýzou otázky, či rozhodovanie o tom, akú môže odsúdený prijímať korešpondenciu, je rovnakým určovaním modalít výkonu trestu akou je napríklad určenie miesta jeho výkonu trestu alebo prijímania návštev. Podľa kasačného súdu takýto záver nie je na prvý pohľad zrejmy už len preto, že otázka miesta výkonu trestu

(pri zachovaní výmery a formy, ktorú vyjadril trestný súd v odsudzujúcom rozsudku) alebo prijímania návštev nie je výslovne chránená ustanoveniami ústavy. Naopak, jej ustanovenie čl. 22 výslovne zaručuje listové tajomstvo a tajomstvo dopravovaných správ a iných písomností. Podľa názoru kasačného súdu tak nateraz nemožno jasne vylúčiť, že správny súd zistí také dôvody, pre ktoré judikatúru citovanú žalovaným nebude možné použiť na prieskum rozhodnutia o zadržaní korešpondencie, a súdnemu prieskumu ho podrobí.

IV.

Záver

9. Na základe uvedených úvah kasačný súd dospel k záveru, že kasačná sťažnosť žalovaného nie je dôvodná, a preto ju podľa § 461 SSP rozsudkom (§ 457 ods. 1 SSP) zamietol.

10. Žalobcovi, ktorý mal v kasačnom konaní úspech, kasačný súd podľa § 467 ods. 1 v spojení s § 167 ods. 1 SSP priznal náhradu trov konania proti neúspešnému žalovanému.

Tento rozsudok bol prijatý pomerom hlasov 3 : 0 (jednomyseľne).

Poučenie :

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.